

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Aurskog-Høland kommune
Rådhusveien 3
1940 Bjørkelangen

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2015/3069-4 M-FO
Saksbehandler: Simon Haraldsen
Direktetelefon: 22 00 36 52

Dato: 11.05.2015

Oversendelse av tilsynsrapport innenfor avløpsområdet 2015

Denne kontrollrapporten er laget på grunnlag av Fylkesmannens samtale med personell fra Aurskog - Høland kommune innen kommunalteknisk område den 24.4.2015, samt dokumentasjon oversendt i forkant av møtet.

Tema for tilsynet var hvordan kommunen har løst dokumentasjonskravene i utslippstillatelsen gitt av Fylkesmannen 14.6.2011 med hjemmel i forurensningsloven. Kontrollen ble gjennomført som en 3 timers samtale hvor temaene som ble gjennomgått var:

- Hovedplan vannmiljø
- Årsrapport til Fylkesmannen med utslippsregnskap
- Miljørisikovurderinger herunder klima
- Renseanlegget og overløp på avløpssystemet
- Fremmedvann på ledningsnett
- Plan for fornyelse av ledningsnett
- Påslipp av industri til det kommunale avløpssystemet
- Avvikshåndtering

Dette er hovedoppgavene med frister som fremgår av utslippstillatelsen. Konklusjonene etter denne gjennomgangen er presentert i vedlagte rapport.

Den vedlagte rapporten fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og merknader. Den gir imidlertid ikke en tilstandsvurdering når det gjelder status for kommunens miljøarbeid ellers.

Generell tilbakemelding om kommunens arbeid innen avløpsfeltet.

Kommunen har de siste årene fått økt sine personalressurser på avløp vesentlig. Vi merket oss at det arbeides godt med driftskontrollsystemer, og at lekkasjesøk på avløpsnett er høyt prioritert. Kommunen må styrke planarbeidet innenfor risikoredusering, fremmevann og fornyelse. Å utarbeide handlingsplaner er helt nødvendig for god avløpsforvaltning på kort og lang sikt samtidig som det er et krav i utslippstillatelsen.

Fylkesmannen merket seg det store og viktige oppryddingsarbeidet kommunen utfører på avløp spredt bebyggelse og samspillet med kommunal VA der dette er mulig.

Pålegg om tilbakemelding

Fylkesmannen ber om tilbakemelding på faktiske feil i rapporten innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt. Rapporten vil være å anse som endelig dersom vi ikke mottar noen tilbakemeldinger.

Kommunen plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i rapporten. Med hjemmel i forurensningsloven § 49, pålegger Fylkesmannen Aurskog-Høland kommune å sende skriftlig tilbakemelding på tiltak som er eller er planlagt gjennomført. Vedtaket om skriftlig tilbakemelding kan påklages innen 3 dager etter at det er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen.

Frist for endelig tilbakemelding settes til 1.1.2017 når det gjelder plan for reduksjon av fremmedvann -etter ønske fra kommunen om først å ha på plass mest mulig grunnlagsdata før ferdigstillelse av plan. De øvrige avvik må rettes opp innen 1.1. 2016.

Gebyr for utført kontroll

Fylkesmannen skal i henhold til forurensningsforskriften § 39 innkreve gebyrer for kontroller etter forurensningsloven. Ved revisjon beregnes gebyr etter antall fokusområder, medgått tid til forberedelser, gjennomføring og oppfølging i etterkant. Fylkesmannen har valgt å benytte laveste sats for revisjoner, som for tiden er kr. 47 100,- jfr. forurensningsforskriften § 39-8 gebyr for systemrevisjon.

Vedtaket om gebyr er truffet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7, og kan påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker. Klagen bør være skriftlig begrunnet, og sendes via Fylkesmannen.

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for den bransje virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no. Reglene om innkreving av gebyrer finnes også på www.miljødirektoratet.no under regelverk og forurensningsforskriften.

Informasjon om offentlighet i forvaltningen.

Lovverket vedrørende offentlighet i forvaltningen medfører at kontrollrapporten vil være et dokument som er tilgjengelig for offentligheten.

Med hilsen

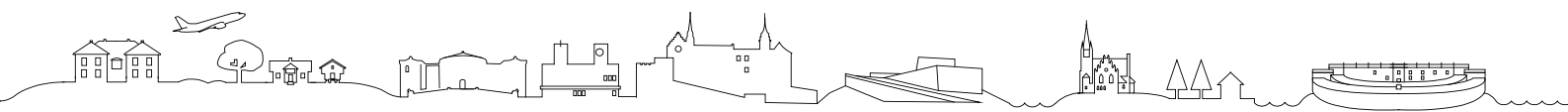
Jens Hertzberg
for
Are Hedén
Fylkesmiljøvernssjef

Simon Haraldsen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

1 Tilsynsrapport avløp 2015

Aurskog-Høland kommune - tilsyn innen avløpssektoren

Anleggsnr.	Kontrollnr.	Saksnr.	Rapportdato:
0221.0022.01 0221.0021.02	2015.010.R.FMOA	2015/3069	11.5.2015

Opplysninger om virksomheten som er kontrollert

Navn	Aurskog-Høland kommune, kommunaltekniske tjenester
Org.nr. kommunen	942645295
VAR Avløp *	973603507
Besøksadresse	Setskogveien 1
Postadresse	Rådhusveien 3
Telefonnr.	63 85 25 00
NACE-kode*	37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann

Opplysninger om kontrollen

Kontrolldato	24.april 2015
Deltagere	Gjermund Nilsen, virksomhetsleder kommunalteknisk drift Vidar Hansen, fagansvarlig avløp Alf Tøien, Drift RA Vidar Eriksen, oppmåling Tom Lundberg, automatiker Dag-Ivar Høisveen, driftskordinator Terje Klufterud, lekkasjesøk Trond Syversen, spredt avløp.
Fylkesmannens representanter	Simon Haraldsen (revisjonsleder) Marte Strand Kvalø (deltager)
Bakgrunn for kontrollen	Oppfølging av utslippstillatelse og avløpsaksjon 2015
Tema for kontrollen	Oppfølging av krav i tillatelsen av 14.juni 2011

Sammendrag av resultat

Fylkesmannen avdekket 3 avvik under kontrollen:

1. Miljøriskovurderingen innen avløp er mangelfull.
2. Virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnettet er ikke vurdert etter risiko.
3. Det mangler handlingsplaner som følger opp utslippstillatelsens krav.

Det er gitt 1 merknad.

Innledning/Bakgrunn

Kontrollens formål var å følge opp krav gitt i utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann av 14.juni 2011. I forkant av kontrollen har Fylkesmannen foretatt en utsjekking av om dokumentasjon som skulle vært utarbeidet er innlevert og kvaliteten på denne.

Dokumentasjonskravene i tillatelsen er knyttet til miljørisikovurdering med klima, plan for reduksjon av fremmedvann, plan for fornyelse av avløpsledninger og en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett.

Kontrollrapporten beskriver avvik, merknader og andre kommentarer som ble gitt under kontrollen.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

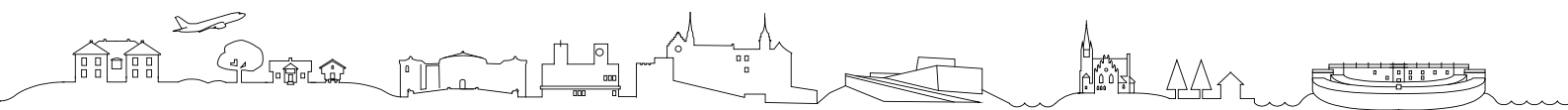
Merknader: Forhold tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Dette kan f.eks. være mangler eller svake punkter ved virksomhetens utstyr, styresystemer eller arbeidsmåte.

Dokumentunderlag og regelverk

- Utslippstillatelse av 14. juni 2011 for kommunalt avløpsvann for Aurskog -Høland kommune.
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), av 1. juni 2004, med senere endringer. Kapittel 14.
- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), av 6.desember 1996, med senere endringer.

Resultat fra kontrollen

Det ble gitt 3 avvik under kontrollen omtalt på side 3-4.

Avvik 1: Miljørisikovurderingen innen avløp er mangelfull.

Avvik fra: Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann jfr. pkt 3.1, 3.2 og 4.3. Frist 1.2.2012

Kommentarer:

En miljørisikovurdering skal bestå av en forebyggende tiltaksdel og beredskapsmessige tiltak når hendelser har inntruffet. Den forebyggende tiltaksdelen basert på risikoklassifiseringer kan belyses gjennom ROS analyse som metode. Kommunen mangler i dag en forebyggende handlingsplan som utslippstillatelsen stiller krav om. I tillegg er beredskapsplanen på avløp svak på hendelsestyper med handling i akutte situasjoner. Det ble her opplyst fra kommunen at en i første omgang hadde prioritert beredskapsplan på vannforsyning, og at avløp skulle nå prioriteres.

Kommunen har 81 avløpsspumpestasjoner med overløp når pumpene står eller når tilrenningen er større enn pumpekapasiteten. Kommunen har gjort en klassifisering av alle overløpene i ”rød, gule og grønne” risikoklasser og det skal prioriteres å gjøre tiltak på overløpene på bakgrunn av denne klassifiseringen. Utslippstillatelsen krever handlingsplan for de ”røde overløpene”.

Det mangler en kartlegging av risikoledninger spesielt i vekstområder samt tiltak knyttet opp mot disse, gjerne basert på ROS analyse.

Videre bør overløp knyttet til felleskummer med spillvann/avløp og overvann i samme kum også være en del av en miljørisikovurdering.

Tiltakene i ROS analysene må videre forankres i overordnede planer, eksempel vis hovedplaner med tilhørende handlingsplan.

På grunnlag av risikovurderingen oppdateres beredskapsplanen for virksomheten.

Frist for retting av avvik settes til 1.1.2016.

Avvik 2: Virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett er ikke vurdert etter risiko.

Avvik fra: Utslippstillatelsen pkt. 8 påslipp til avløpsnett. Frist 01.06. 2013

Kommentarer:

Kommunen har i dag en oversikt over virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett, men det mangler i dag en risikovurdering av disse. I henhold til utslippstillatelsen skal disse risikoklassifiseres.

Frist for retting av avvik settes til 1.1.2016.

Avvik 3: Det mangler handlingsplaner som følger opp utslippstillatelsen.

Avvik fra: Utslippstillatelsens pkt. 7.2 og 7.3. Frist 1.9.2012

Hovedfokus har vært nye ledninger i forbindelse med oppryddinger i avløp spredt bebyggelse de siste årene. Dette kan være en fornuftig strategi i en periode hvor det haster med opprydding og hvor oppryddingsbehovet er stort.

Kravene til avløpshåndtering er vesentlig skjerpet de siste årene gjennom EUs vanndirektiv, klimaendringer samt befolkningsvekst med fortettinger i enkeltområder.

Dette medfører økt behov for planlegging med konkrete målrettede tiltak for å møte utfordringene, både når det gjelder spillvann samt overvann.

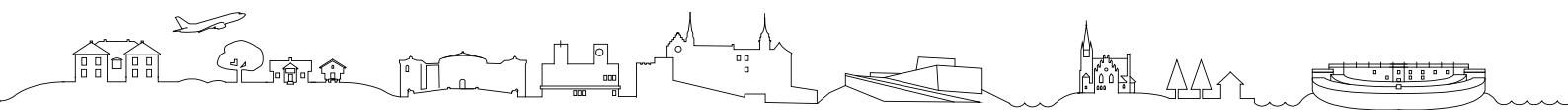
Utslippstillatelsen stiller krav om fornyelse og fornyelsesbehov frem mot minst 2021 basert på kunnskap om ledningsnettets tilstand. Kommunen mangler i dag handlingsplaner knyttet til fornyelse av avløpsnett og for reduksjon av overvann/fremmedvann som er krav i tillatelsen. Handlingsplaner er en viktig forutsetning for en god avløpsforvaltning. Å utarbeide en tiltaksplan for ett år av gangen vil ikke oppfylle utslippstillatelsens krav. Handlingsplanene må som et minimum følge økonomiplanens tidshorisont og konkretisere tiltak i tid innenfor perioden.

I all hovedsak er fremmedvannet nedbørbetinget. Det skal arbeides frem prioriterte avløpssoner for overvannstiltak, hvor disse også ses i sammenheng med fornyelsesplanlegging og risikovurderinger. Det skal vurderes hvordan klimaendringer og befolkningsvekst påvirker avløpssystemet i utsatte avløpssoner.

Det kan med fordel velges å prioritere avløpssoner etter rød, gule og grønne soner (tilsvarende som overløp), og at dette fremstilles som temakart i overordnet avløpsplan (hovedplan).

Hovedprinsipper om lokal overvannsdiskonering må innarbeides i ny kommuneplan (kommuneplanens arealbestemmelser). Bestemmelsene følges opp med retningslinjer for saksbehandling i samarbeid med byggesaksavdelingen.

Frist for retting av avvik settes til 1.1.2017.

Merknad

Hovedplanen skal oppdateres. Korte innspill til ny hovedplan.

Fylkesmannen er opptatt av at en får forankret tydelig i ny plan utslippstillatelsens prioriterte temaer som er miljørisikovurderinger, klimatilpassing, fornyelse og fremmedvannsreduksjoner. En bør i planen identifisere de vannforekomstene som er risikoutsatt i forhold til kommunale utslipp og de avløpssoner som skal prioriteres.

Vi har forventninger til at ny plan får fram tydelige sammenhenger mellom mål, delmål, strategier og tiltak innenfor satsingsområdene. Mål og tiltaksstrategier på egen myndighetsutøvelse vil også være en viktig del av en hovedplan.

Hovedplanen bør ha en tilhørende handlingsplan for satsingsområdene.

Øvrige forhold:

Vi merket oss følgende:

- Begge renseanleggene, Bjørkelangen og Løken, tilfredsstillende rensekraftene i utslippstillatelsen med god margin.
- Kommunen har oppdatert driftskontrollsystemet. Dette bør legge et godt grunnlag for tiltaksarbeid i sonene.
- Vi mener kommunenes satsing på lekkasjesøk og punktutbedringer er positivt og kostnadseffektivt i tiltaksarbeidet.
- Vi er tilfreds med at kommunen legger stor vekt på å ha en oppdatert overordnet hovedplan ved at det legges opp til en jevnlig rullering av denne i sammenheng med kommuneplanen.
- Vi mener kommunen har hatt en god kompetanseutvikling innenfor avløp de senere år, men at kommunen har for svak dokumentasjonspraksis i forhold til tiltaksplanen og handlingsplaner.

